

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkékből stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkékből soronként 10 kért közöltnak.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

SZEMLE.

Az osztrák képviselőválasztások szombaton a dalmát nagybirtokosság választásaival fejeződtek be teljesen. A választások eredménye a következő: Az osztrák képviselőháznak 353 tagja nem kevesebb mint tizenhat politikai és nemzeti pártból tartozik, még pedig a képviselőházban: 109 német-szabadelvű, 17 német-nemzeti, 29 német-kerikális, 15 antiszemita, 12 ó-cseh, 37 ifjú-cseh, 19 feudális, 8 középpárti nagybirtokos, 11 olasz szabadelvű, 4 olasz kerikális, 58 lengyel, 4 román, 8 ruthén, 7 horvát, 1 szerb és 16 szlovén.

Ebből a parlamenti zűrzavarból hogyan képződhet olyan párt, amelyre a Taaffe-kormány mint többségre támaszkodhat: még mindig megoldatlan rejtély. Sokáig az volt a kombináció, hogy a német-szabadelvűpárt meg a lengyelek szövetkeznek kormány-párttá s Taaffe gróf a kerikális konzervatív-föderális uralom tizenkét esztendeje után a cenzuralista liberálisok támogatásával fogja fentartani magát.

Szombaton azonban igen nevezetes fordulat állott be az osztrák parlamenti helyzetben, a mennyiben Alsó- és Felső-Ausztria, Tirol, Karintia, Stiria stb. kerikális és konzervatív képviselői a képviselőháznak egyik bizottsági ülésében értekezletet tartottak a végből, hogy a fennállott Hohenwart-klubot újra megalakítsák. Ennek az eseménynek első sorban az a következménye, hogy Taaffe gróf a kabinet megalakítása végett nem lesz kénytelen a baloldalhoz folyamodni és hogy a gróf még egy darabig tarthatja magát a miniszterelnöki székhelyen. Az értekezleten, melyen dr. Fuchs kerikális képviselő elnököl, ritka egyértelműség mutatkozott, úgy, hogy a Hohenwart-klub rekonstrukciója befejezett ténynek tekinthető. A klub, melynek eddig alig harmincz tagja volt, már most 81 tagot számlál. Az új klubba beléptek a fennállott Hohenwart-klubnak összes tagjai, az egyes osztrák tartományoknak összes konzervatív és kerikális képviselői, a feudális nagybirtokosok, a fennállott Lichtenstein-

klub tagjai és néhány más képviselő, kik eddig egyetlen pártba sem csatlakoztak. A baloldal ennél fogva jövőben is az ellenzék szerepét fogja betölteni.

Budapest és Bécsben is el volt terjedve a napokban az a hír, hogy Milán, Szerbia ex-királya, Budapest érintésével Bécsbe utazik. Milán ex-királynak tényleg szándékában is volt ez az utazás. Ugy Bécsben mint Budapestben várták is, és többen ki is mentek a vasúthoz, hogy az érkező ex-királyt fogadják és üdvözlőljék. Hanem Milán király nem érkezett, s mint Belgrádból táviratozzák, utazása bizonytalan ideig el is marad. Tervének e hirtelen történt megváltoztatását egy belgrádi távirat következőképpen magyarázza meg: Ugy a radikális pártban, valamint a kormány kebelében is a legnagyobb mérvű lázas és titokzatos mozgalmak mutatkoznak, melyek az Obrenovics-dinasztiára nézve csakugyan veszélyessé válhatnak. Milán elhatározta, hogy nemcsak a lázító Garasaninnal, hanem az uralom tetőpontján álló ultra-radikálisokkal is, a kikre most már tényleg rábizonyult, hogy az uralkodó család megbuktatását tűzték feladatuk, minden erejével és a legnagyobb szigorral szembe fog szállani. Ennek következtében elhatározta, hogy mind addig nem távozik Belgrádból, míg fia trónját teljesen biztosítva nem látja.

A „Szekelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Mindenütt bacillus! Még a közsziklakban is van bacillus, mint a párisi tudományos akadémián Müntz A. bizonyítani igyekezett. Ezt más egyéb bacillusoktól megkülönböztetendő, „nitromonas“-nak nevezték el, mert a talajban nitrátokat képez. Ezek rendkívüli sokaságban lepik el a porladó sziklakat s behatolnak a legkisebb repedésekbe is és folytatják a pusztítást. Tulajdonképeni tevékenységüket nyáron fejtik ki; téli időszakban álomszerű dermedetben vannak, melyből a hőmérséklet emelkedésével sziklát emésztő új életre ébrednek. S ezen tevékenységük nem szorítkozik csupán a kőzetek felszínére, hanem a mikroba tetemes mélységben is működik. Palában, gránitban és mészkőben gyakran találhatók szétbomlott vagy elállott részek; az ilyenekben Müntz kivétel nélkül talált nitromonasokat. A legsajátságosabbak a tekintetben a felfedezések, a miket a Faulhoruon tett. Ez a hegy, 2690 m. magas sziklacsúcs a bacillusok tevékenysége folytán valóságos „rothadt csúcs“ s a mit eddig úgy tekintettek, mint a sötét agyagpala kőzetnek légköri szétmállását, tényleg nem más, mint a bacillusok életműködésének következménye. A legcsekélyebb észrevehető élő lények eme nagyszerű sziklapusztításával szemben nem ké-

telkedhetnek, hogy azok a föld felszínének alakításában rendkívüli mértékben részt vettek s a termő föld képzéséhez hozzájárulnak szakadatlanul még ma is, minthogy tevékenységüket a köztörleménnyel addig folytatják, míg ezek teljesen szétesnek. Ha már a geológusok bámulatba fogja el, ezen még nemrég teljesen ismeretlen parányok munkájának eredményét látva, a fiziológusok még nagyobb bámulattal tölti el, hogy e nitromonasok képesek testanyagokat teljesen szénsavból és ammóniakból felépíteni, függetlenül a világosságtól, minden más erőforrás nélkül, mint csupán azon meleg által, mely a meleg élelővilésséből keletkezik.

A megvámolt élet. A védvám áldásait figurázza most ki egy kanadai lap: „Kora hajnalban kel föl a munkás; fölveszi 40—50 százalékkal megvámolt flanel ingét, 40—50 százalékkal megvámolt nadrágját, 25 százalékkal megvámolt cipőit s 40—50 százalékkal megvámolt kabátját. Arcát s kezét olyan szappannal mossa meg, mely után ötven százalék vámot kell fizetni, mely egy 40 százalékkal megvámolt esésében fekszik. Az után befűt olyan szénnel, melynek tonnájá után 60 cent vámot kell fizetni, s olyan kályhában, melyet 30—40 százalékkal vámoltak meg. A reggeli elköltéséhez szükséges kés meg villa után 25 százalék vámot fizettek, a tányér után pedig 35 százalékot. Olyan kávét iszik, melyért a vámnál 107 százalékot követeltek, s olyan ételeket gyűr le, a

melyek 60—70 százalékos vám alá eső sóval vannak megszórva. Még a bibliáját is, melyből reggeli imáját mondja el, megvámolták öt százalékkal. Így tengeri át megvámolt életét, míg végre 40 százalékos vám alá eső koporsóban eltemetik. Ha az után emléket meg akarja örökíteni, hát állíttathat maga fölé olyan sarkövet, melyért 35 százalékos vámot szedtek.“

A vajaskenyér a parlamentben. Mialatt másutt nagy politikai elvek vívnak egymással csatát a parlamentekben, addig Schaumburg-Lippe hercegségben egy darab vajaskenyér fölött vész össze az országgyűlés. Ezt a történelmi nevezetességű eseményt így örökíti meg egy német lap, a M. Ztg.: „A Reform nőegyesület kérvényeinek tárgyalása alatt Bisantz képviselő kérdést intéz az elnökhöz, vajjon szabad-e nyílt ülésben, a képviselői padokon vajaskenyért enni. (Az interpelláció Bülow képviselőre vonatkozik, ki éppen evéssel van elfoglalva.) Langerfeld alelnök: „Erre az esetre nincsen intézkedés a házszabályokban s precedens sem fordult még elő.“ (Bülow képviselő rendíthetetlenül tovább eszik.) Bisantz képviselő erre megjegyzi, hogy e szerint ő hazulról egy kis villásreggelit hozat magának a parlamentbe.“ Hogy erre mit szolt a tisztelt ház, azt nem jelenti az idézett forrás.

A vármegye reformja.

A képviselőház közigazgatási bizottsága nagy érdeklődéssel mellett tárgyalja a közigazgatás átalakításáról szóló törvényjavaslatot. A március 20-án tartott ülésen az első szónok Szederkényi Nándor volt, ki a függetlenségi és 48-as párt álláspontját fejtette ki. Helyteleníti azt a lázas álláspontot, melylyel a kormány a nagyfontosságú javaslatot betérjesztette. Ezután visszapillantást vetett a magyar alkotmány fejlődésére és lehetlennének tartja, hogy az ezredéves történeti fejlődésen épült Magyarország amaz alap intézményeit, melyek eddigi fennállásának biztosítékai voltak, ma egyszerűen eldobni lehetne, hogy alkotmányunk töle idegen oszlopokkal láttassék el. A javaslat közjogi hatását csak akkor mérlegelhetné, ha a kormány betérjesztené a kiegészítő javaslatokat is. Ép ezért azt indítványozza, hogy a törvényjavaslat részletes tárgyalása mindaddig felfüggesztessék, a míg a kormány a többi javaslatokat nem terjeszti be. Csakis ezzel a feltétellel fogadja el a javaslatot általánosságban.

Miklós Gyula sürgős feladat megoldását látja a javaslatban. Elfogadja általánosságban, de a részleteknél egy pár módosítást fog benyújtani.

Gulner Gyula is megkívánja azokat a garanciákat, melyeket Apponyi gróf kifejtett. Különös súlyt fektet azonban a fegyelmi törvényre. A fegyelmi bíróságnál szerinte két forumot kell szervezni. Az egyiket bírói elemekből vagy azok tulajdonképpeni részéből oly esetekre, a hol közszabadsági ügyek tárgyalatnak, a másik forum a közigazgatási fegyelmi esetek fölött itélne. Nem helyeselheti, hogy a közutakat a kereskedelmi minisztériumtól a belügyminisztérium vegye át, mert azok szervi kapcsolatban vannak a vasúti hálózattal.

Tibád Antal a javaslatot elfogadja, de ezt a részletes tárgyalásnál teendő módosításoktól teszi függővé. Ilyen többek közt az, hogy az önkormányzati tényezőknek adassék meg a jog, hogy esetleg a fegyelmi vizsgálatra nézve is határozhassanak. A főispáni intézményt csakis ellenőrző közegnek kívánja minden intézkedési hatalom nélkül. Ki akarja mondani, hogy a főispáni állás inkompatibilis a főrendiházi tagsággal. Törvényben kell kimondani, hogy a közigazgatási tisztviselők nem választhatók és ha megválasztatnak, a választás megsemmisítendő. Tibád Antal is a kereskedelmi miniszternél akarja hagyni a közutakat.

Tibád beszéde nagy hatást tett, mert módosításai mélyrehatóak és a javaslat egyes intézkedéseit lényegükben változtatnák meg.

A 21-ki ülésen Vadnay Andor kezdte meg a vitát. A kinevezési rendszer megvalósítását és a községi szervezet megalkotását tartja a reform legfontosabb teendőjének. A javaslatnak az önkormányzatra vonatkozó része nem elégíti ki teljesen.

Holló Lajos elismeri, a mit a miniszterelnök mondott, hogy a közigazgatás mai szervezete fenn nem tartható. A mai állapotok tarthatatlanok és jogos az a kérdés, vajjon állami adminisztráció legyen-e, vagy önkormányzat? De ezt nem a mai alapon, hanem az állam igényeinek szempontjából kell megvitatni. Ezután a javaslat egyes intézkedéseivel foglalkozik és kijelenti, hogy azt általánosságban sem fogadja el.

Boncz Miklós az adminisztráció rendezésének szempontját a hatáskörök helyes kiválasztásában látja. Kiváló súlyt helyez a közigazgatás közgazdasági feladataira. A közigazgatási bizottságokat szakosztályok szerint kellene tagolni, a hol a választott elemek volna a túlsúlyban.

Széll Akos a javaslat rendelkezései és a miniszter nyilatkozata után azt hiszi, hogy nem kell attól tartani, hogy a kinevezett tisztviselők alkalmazása az egyéni szabadságot veszélyeztetné. A javaslatot elfogadja.

Szegedy Béla röviden szándékozik a javaslat alapelvei fölött nyilatkozni és szavazatát indokolni. A javaslat egyes hiányai, nézete szerint, a részleteknél orvosolhatók lesznek.

Erdekes volt a vasárnapi ülés, melynek egyfelől különös jelentőséget kölcsönözött Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és Apponyi Albert gróf

beszéde, másfelől Tibád Antalnak Szalavszky államtitkárral és a miniszterelnökkel szemben folytatott éles polemikája.

Szalavszky államtitkár beszédének második részében foglalkozott Tibáddal, teljesen ellentétes álláspontot foglalva el annak módosításaival. Beszéde elején kijelentette, hogy önkormányzati viszonyaink nem feleltek meg és Magyarországon sohasem volt önkormányzat. Valódi önkormányzatot csak kisebb területeken lehet meghonosítani, hol az illető elemek nem vonatnak el életfoglalkozásuktól, hogy az állami kormányzatot teljesítsék. Ezen az alapon áll a kormány reformációja, mely az önkormányzat súlypontját a városokra és az alkalmas községekre helyezi. Ajánlja a javaslatot általánosságban való elfogadásra.

Schober Ernő és Pogány Károly elfogadják a javaslatot. Bárczay Ödön és Vojnits István a megyei autonomia érdekében szólaltak fel.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök kijelenti, hogy be fogja terjeszteni a választási bíráskodásról szóló törvényt, de az nem fogja felölelni az összes választási törvények revízióját; lesznek azonban bizonyos dispoziciók a választási visszaélések megakadályozására. Ezután Tibáddal polemizál. Hozzájárul ahhoz, hogy a hatáskörök szabályozásának kérdésében külön bizottság küldessék ki. A közigazgatási tanfolyam egyelőre nem létesíthető.

Tibád Antal megjegyzi, hogy a kormányt törvény kötelezi arra, hogy a közigazgatási tanfolyamot egy év alatt életbe léptesse. Tisza István Tibáddal polemizál és kijelenti, hogy a főispánnak ő sem adja meg a megsemmisítés jogát.

Apponyi Albert gróf azt mondja, hogy most a vita végén konstátálhatjuk, hogy a kormánypárt tagjainak nagy része, valamint a miniszterelnök nyilatkozatai a meggyezésre több reményt nyújtanak, mint a vita elején, de azért még fennmaradtak elvi aggodalmak. Ilyen a közigazgatás első forumának szervezete, melyet önállóan ohajt. Nem bízik a kuriai bíráskodás létesítésében. Reméli, hogy a részleteknél még sikerülni fog elveit érvényesíteni.

Törvényjavaslat a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

Az alispán és az annak alárendelt közegek.

(Folytatás.)

A közigazgatás általános felügyelete és a főispán helyettesítése ez esetben az első alispánt illeti.

Az első alispánnak — akadályoztatása esetén — rendes helyettese a második alispán.

B) A vármegyei jegyzők hatásköre.

60. §. A vármegyei főjegyző és a vármegyei aljegyzők az alispánnak közvetlenül alárendelt és önálló intézkedési joggal nem bíró központi tisztviselők.

Kötelesek az alispán ügykörébe tartozó teendőket az alispán egyéni felelőssége mellett utasításukhoz és az ügyviteli szabályzathoz képest pontosan ellátni.

Az alispán akadályoztatása esetén, vagy ha az alispáni szék üres, az alispáni teendőket saját felelőssége mellett a főjegyző teljesíti.

A főjegyző hivatalból tagja a törvényhatósági bizottságnak és a közigazgatási bizottságnak.

Az alispán által személyesen ellátandó ügyekben, jelesen a főispán helyettesítésére és az alárendelt hivatalok megvizsgálására, továbbá a fegyelmi vizsgálat vagy felfüggesztés elrendelésére vonatkozó teendők, illetőleg jogok tekintetében azonban a főjegyző csak az alispáni szék üresedése esetén bír helyettesítési jogosultsággal.

A közigazgatási gyakorlatok az alispán által kijelölt teendőket ellátni tartoznak.

C) A főorvos hatásköre.

61. §. A főorvos közegészségügyi ügyekben az alispánnak és a közigazgatási bizottságnak, valamint a törvényhatósági bizottságnak szakközege és a közegészségügyi ügyek rendes előadója.

E minőségénél fogva, egyrésztől szakvéleményt adni, az ügyeket az ügyviteli szabályzathoz képest ellátni és a szükséges intézkedéseket javaslatba hozni köteles, más részről felügyel arra, hogy a közegészségügyi szabályok a törvényhatóság egész területén pontosan végrehajtsanak.

Hatásköre részleteit az 1886. XIV. törv.-czikk szabja meg.

Állását és feladatait a közigazgatási bizottságon belül a IV. rész szabályozza.

62. §. A főorvos a közegészségügy terén kezdeményező és indítványozó joggal bír. A szükségesnek vélt intézkedéseket az alispánnak terjeszti elő, ki a szükséghez képest vagy saját hatáskörében intézkedik, vagy az ügyet a közigazgatási bizottságnak, esetleg közgyűlésnek bemutatja.

63. §. A főorvos a járási orvosok működését ellenőrzi és ügyel, hogy ezek kötelességeiket pontosan teljesítsék.

E végből hivatalos működésüket és eljárásukat évenként legalább egyszer személyesen megvizsgálja és a vizsgálat eredményét az alispánnak bejelenti, ki azt a főispánnak mutatja be.

64. §. A községeket közegészségügyi szempontból bármikor megvizsgálhatja, a vizsgálatot a községi közegészségügyi közegek működésére, valamint az egészségügyi intézményekre is kiterjesztheti; de úgy a főispán, mint az alispán rendelkezése esetén megvizsgálja, észrevételeit és javaslatait az illetékes hatóságnál előterjeszténi köteles.

65. §. A főorvost akadályoztatása esetén a főispán által kirendelt tiszteletbeli főorvos, vagy a központban székelő járási orvos helyettesíti.

66. §. Az orvosok magánygyakorlatot a közszolgálat hátránya nélkül üzhetnek.

67. §. Nagyobb vármegyékben második főorvosi állás akár ideiglenesen, akár véglegesen rendszerezhető, ez esetben az ügykört ezen törvény korlátai közt a belügyminiszter osztja be.

D) A gazdasági felügyelő hatásköre.

68. §. Gazdasági felügyelői állás rendszerint minden vármegye területén szerveztetik.

A szervezés fokozatosan történhetik.

A gazdasági felügyelőt a földmívelésügyi miniszter nevezi ki általa a gazdasági felügyelő teendőivel az erdőfelügyelő is megbízható, esetleg addig, míg valamely törvényhatóság területén a gazdasági felügyelői állás rendszeresítve nem lett: annak hatáskörét a jegyzői karnak a főispán előterjesztésére a földmívelésügyi miniszter által megbízott tagja látja el.

69. §. Gazdasági felügyelőként alkalmazhatók:

a) kik a magyaróvári gazdasági akadémián a rendes tanfolyamot elvégezték és ugyanott gazdasági oklevelet nyertek, vagy külföldön hasonló rangú tanintézetekben nyert ilyen bizonyítványokat honosítottak;

b) kik legalább a jogi 4 évi tanfolyamot bevégezték, az államtudományi államvizsgát sikeresen letették és a magyaróvári gazdasági akadémián a legfontosabb gazdasági tantárgyakat egy éven át hallgatták és erről bizonyítványt nyertek, és kik e mellett a gazdaság terén megfelelő gyakorlati jártasságot igazolnak.

Az 1883. I. t.-cz. 1. §-ának rendelkezése a gazdasági felügyelőkre is kiterjed.

70. §. A gazdasági felügyelő szakközege és előadója:

a) az alispánnak, a közigazgatási bizottságnak és a közigazgatási bizottság szakosztályainak oly ügyekben, melyek a földmívelésügyi minisztérium alá tartoznak;

b) a törvényhatósági bizottságnak és az állandó választmánynak a közgazdasági helyi érdekek gondozására irányuló önkormányzati tevékenységében.

71. §. A gazdasági felügyelő ügykörében kezdeményező és indítványozó joggal bír. E jogából kifolyólag intézkedéseket hoz javaslatban azon hatóságnál, melyet a rendelkezés megillet.

72. §. A gazdasági felügyelő részletes hatásköre részint a mezőrendőrségi törvényben, részint kiadandó utasításban lesz szabályozandó.

E) Az erdőfelügyelő hatásköre.

73. §. Az erdőfelügyelői intézmény újjászervezése iránt külön törvény fog intézkedni, addig ezekre nézve az 1879. XXXI. t. cz. intézkedései mérvadóak.

74. §. 1886. XXIII. t. cz. az erdőfelügyelő és segéd személyzetére kiterjesztetik.

F) Az államépítészeti hivatal hatásköre.

75. §. Az államépítészeti hivatalok a belügyminiszter hatósága alá helyeztetnek.

76. §. Államépítészeti hivatal rendszerint minden vármegyei törvényhatóság területén szerveztetik; kivételesen kiterjedhet azok hatásköre két kisebb vármegye területére.

A létszámot a fennálló szabályok figyelembe tartásával a belügyminiszter állapítja meg.

77. §. Az államépítészeti hivatal működési köre kiterjed:

a) az állami és törvényhatósági utak, valamint az azokon levő műtárgyak építésére, fenntartására és kezelésére az 1870. I. t.-cz. rendelkezéseihez képest;

b) a községi, közlekedési utak műszaki teendőire a fent hivatkozott törvény értelmében;

c) az 1890. I. törvényekben kijelölt egyéb műszaki teendőkre;

d) gőzkazán ügyekre;

e) egyéb műszaki teendőkre melyekkel a belügyminiszter előleges beleegyezésével más miniszter által megbíztatnak.

Más miniszterek az építészeti hivatalt oly teendőkre, melyek a belügyi kormányzat körébe nem esnek, csak a főispán útján vehetik igénybe.

78. §. Az államépítészeti hivatal egy, az alispánnak közvetlenül alárendelt főnökből és ennek alárendelt egy vagy több mérnökből áll.

A főnököt akadályoztatása esetén a rangra nézve legidősebb mérnök helyettesíti.

A hivatal főnöke tagja a vármegyei bizottságnak és közigazgatási bizottságnak.

(Folyt. köv.)

Különfelek.

— **Időjárásunk.** Nehány szép tavaszi nap után ismét téliesre fordult időjárásunk. Heves keleti szél mellett eső és havazás váltja fel egymást. A téli kabátok ismét kikerültek a szekrényekből s a tűz vígan dörömböl a kályhákban.

— **Nagy tűzvész** pusztított folyó hó 21-én Orosházán. Délután 3 óra tájban vastag sötét füstfelhő hozta izgalomba a kézdivásárhelyiek; mindenki azt hitte, hogy a város nyugoti része ég, azonban pár pillanat múlva kitűnt, hogy a szegény kis községben pusztít a féktelen elem. A városi önkéntes tűzoltó-egyesület s a polgárság azonnal talpon volt és sietett a vész helyére. A heves déli szél mellett az első félórán már vagy 16 épület kapott lángot, azonban mielőtt a kézdivásárhelyi tűzoltók megérkeztek, a tűz gyorsan lokalizálva lett, erősen fenyegetett épület meg lett mentve. Nem sokára megérkeztek a szentkatolnai, sárfalvi és nyújtódi tűzoltók is s különösen a szentkatolnaiak derekasan működtek a tűz elfojtatásában. Este 6 órakor a tűz már nagy részben el volt fojtva s csak a zsarátnokok hirdették azt a nagy csapást, mely a megye e legkisebb és legszegényebb községét sújtotta. Összesen 14 gazdának 16 épülete égett el. A kár nem megy ezerekre, de a sújtottak teljesen koldusokká lettek. Másnap első volt a szerencsétlenek segélyezésében megyénk szeretett főispánja, ki távirati úton 20 frtot küldött a tűzkárosultaknak s egyúttal felhívta a jótékony egyesületeket és közigazgatási hatóságokat a könyörödományok gyűjtésére. Így gondoskodik a mi jó főispánunk az ő népéről! — A belügyminisztériumtól 100 frt segély érkezett. A gyűjtések megindultak azonnal városszerte s a kézdivásárhelyiek ugyancsak bő kézzel s meleg szívvél meghozták áldozataikat a mélyen sújtott tűzkárosultak érdekében. A gyűjtések még maig is folynak s annak idejében közölni fogjuk az eredményeket.

— **Jótékonyág.** A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet elnöke f. hó 23-án az orosházai tűzkárosultak nyomorának enyhítése végett kiszállt a községbe s ott a szerencsétlenek közt kiosztott 22 kenyert, 14 kiló szalonát, 1 véka törökbuza, lisztet és 18 frtot. Ebből 6 kenyér, 5 kiló szalonna és a liszt Szűcs Józsefné urasszony adománya. A nagy csapást szenvedett orosházaiak, névszerint: Bartha András, Bertalan István, Simon Dávid, Bertalan Ferencz, Benke István, Bertalan András, Bartha Ferencz, Hengán Ferencz, Benke Mózes, Turóczy Sándor és More Ferencz hálás könyvek közt köszönték meg a nemes szívű urnók ezen elismerésre méltó jótéteményét.

— **Ferencz Ferdinánd főherczeg Görgényben.** A „Kolozsvár“ írja: Teljesen megbízható forrásból vesszük az örömdetes hirt, hogy a magyar korona prezuntív örököse, estei Ferencz Ferdinánd főherczeg ez évben — ő felsége legmagasb engedelméből — medvevadászatokra lejön Görgénybe, hol még feledhetlen trónörökösünk is többször áldozott látható örömmel a vadászat nemes szenvedélyének, magyar főurainktól környezetten. Még kora volna hirt adni a részletekről, de maga az elhatározás ténye, hogy a görgényi erdők ujjalag vízhangzani fognak a fejedelmi vadászat zajától, országszerte örömet kelthet. A vadászatok szeptember második felére tervezvük s maga a főherczeg is, mint azt többek előtt tett nyilatkozatai bizonyítják, örömmel néz a görgényi napok elé. Hozza Isten!

— **A kereskedelmi miniszter** a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara felterjesztése alapján Sándor Endre sepsiszentgyörgyi születésű székely ifjunak, ki a budapesti mechanikai tanfolyamot múlt évben kitűnő sikerrel végezte, 300 frt külföldi tanulmányutra szóló ösztöndíjat engedélyezett.

— **Kőfaragó-tanműhely Háromszék megyében.** Háromszék vármegye közigazgatási bizottsága elfogadta a javaslatot, hogy Málnáson egy kőfaragó-tanműhelyt állít fel s bizottságot is küldött ki, hogy a dolgot előkészítse. A székely népben megvan minden tulajdonság, ami egy kőfaragónak szükséges. Van testi ereje, izlése és hajlama s a mint akadt a háromszék megyei erdők értékesítésére vállalkozó, úgy bizonyos lesz értékesítése a kidolgozott kitűnő háromszéki kőnek is.

— **Gyászhir.** Szijjártó Izidor minorita-rendi áldozár, ki a helybeli gymnasiumnak 11 évig igazgatója volt s betegsége miatt harmadtól évvel ezelőtt nyugalomba vonult, Egerben f. hó 19-én meghalt. Temetése 21-én volt. A kézdivásárhelyi kantai gymnasium az elhunynak, mint volt igazgatójának, lelki üdvözségeért, április 8-án — az ünnepek miatt előbb nem lehet — d. e. 10 órakor a kantai templomban gyász-istentiszteletet tart, melyre az elhunynak barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak.

— **Haynald bíbormokról** a „Corr. Hongroise“ ilyen jellemző adomát mond el: Haynald tudvalevőleg az önkényuralom idejében erdélyi püspök volt és sokat kellett szenvednie soha sem palástolt hazafias érzélete miatt. Egy ízben egy nagybefolyású egyéniség hangsúlyozta előtte, hogy a püspök legelső kötelessége a császár parancsainak engedelmeskedni. „Az attól függ, a minő a parancs — válaszolá Haynald, s ha ő felsége azt parancsolja, hogy gyujtsam fel azt a házat, a melyben lakom, minden tétovázas nélkül engedelmeskedem, de ha uram azt parancsolná, gyujtsam fel azt a házat, a melyben ő lakik, nem fogok engedelmeskedni.“

— **A temesvári lottópörben** szombaton délelőtt hirdette ki az ítéletet a kir. ítélő tábla, a mely a temesvári kir. törvényszék ítéletét jelentékenyen megváltoztatta. A vádlottakat ugyanis a btk. 400. szakaszának második pontjában körülírt közokirathamisítás büntetében mondta ki bűnösnek s ezért Farkas Menyhértet 5 évi, Szobovics Károlyt és Püspöky Józsefet egyenként 4 és fél évi, Telkessy Nándornét pedig 2 évi börtönrre ítéli, a melyből a három elsőrendű vádlott vizsgálati fogsága által egyenként egy évet s 3 hónapot, a Telkessy vizsgálati fogsága által hat hónapot kitöltöttnek vesz. A többire nézve a temesvári kir. törvényszék ítéletét a tábla helybenhagyta.

— **Légszesz szilárd formában.** A „Deutsche Metall-Industrie Ztg.“ jelentése szerint Adrian Hitt nevű amerikaiak sikerült a világító gázt nyomás és hideg által légnemű alakjában felfogást teremni 800-ad részére összeszorítani, úgy hogy az így nyert vajhoz hasonló szilárd anyag alkalmas edényekben könnyen szállítható. Minthogy ez az anyag illékony, ha az edényt kinyitják, azonnal légnemű alakját veszi fel újra. E találmány jelentősége eléggé meg sem becsülhető ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos helyen nincs és nem is rendezhető be gázgyár. Ezentúl nem csak a kisebb helyiségekben, sőt a mezőgazdaság körében is légszesszel lehet majd világítani nagyon fontos az a körülmény is, hogy ezentúl a légszess motorok, a kisiparnak ez a legolcsóbb erőforrása, ezentúl oly köröknek is hasznára válhatnak, a hol eddig azt az illetők nagy kárára nélkülözniök kellett.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irányba célt szolgájon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a családot, a hölgyvilágot a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikket, legjobbat íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jól értesültség tekintetében utólráhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt, mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független állásfoglaló áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találnak híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelv

vü lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említi meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

Közgazdaság.

Világkiállítás Budapesten. Magyarország ezeréves fennállásának ünnepén tudvalevőleg Budapesten világkiállítást terveznek. Ennek megbeszélésére az iparoskörben több mint ötven előkelő iparos és más szakember gyűlt össze.

Először is Zichy Jenő gróf ismertette fővonalaisában a világkiállítás tervét és az ügy mostani stádiumát. A francziák, kik ez évben — első sorban persze politikai okokból — Moszkvában rendeznek fényes kiállítást, Bukarestet és Konstantinápolyt szemelték ki nagyszabású kiállítások színhelyéül az esetre, ha Magyarországon a világkiállítás eszméjétől idegenkednének. E mellett tudvalevőleg a század utolsó dezzenniumában Berlinben és Rómában is terveznek világkiállításokat, úgy, hogy a millenium megünneplése legkedvezőbb alkalom arra, hogy minde tervekkel szemben Magyarország előtérbe lépjen. A kormány előtt fekvő tervszet szerint egy nagyszabású magyar nemzeti kiállítás egészen önállóan be fogna illeszkedni a nemzetközi keretbe, valamint az egész vállalat fölött befolyás biztosítottatik a magyar kormánynak. A mi a már is rendelkezésre bocsátott jelentékeny tőkéket illeti, könnyű lesz megtalálni azt a formát, mely elejét venné minden jogosult, vagy jogosulatlan nemzeti érzékenykedésnek. A kezdeményezők élén — többek közt maga Eiffel — oly férfiak állnak, a kik a kiállítárendezés terén a világ első szaktekintélyei és a kik oly dolgokat lesznek képesek Budapesten létrehozni, a melyek a külföldi látogatók szízeit, különösen pedig az egész szomszédos keletet, a magyar fővárosba fogják csöditeni.

Ezután még számosan hozzájárultak a kérdéshez, mindannyian föltétlenül magukévá tévén a milleniumi világkiállítás eszméjét a tervezett keretben; de mindannyian hangsúlyozták, hogy a kormány tartsa fenn ugyan magának a fővezetést és ellenőrzést, de a hazai kiállítás szervezését vegyék kezükbe az illetékes szaktestületek, élükön az országos iparegyesülettel és az iparkamarákkal. Összegezvén a tett nyilatkozatokat és indítványokat, Ráth Károly elnök enunucziálja, hogy a fővárosi iparosok ez első összefüvetelen a milleniumi világkiállítás eszméje általános vízhangra talált, hogy a kiállítás létesülését politikai, kulturális, közgazdasági és általános nemzeti érdekek épp úgy kívánatosak teszik, mint a szorosan vett iparos érdekek; hogy a kiállítás nemzetközi osztályai, szemben a vámtérület közösségével és az osztrák ipar egyeduralmával, a magyar iparnak káros versenyt nem támasztanak, ellenben a technikai haladásra és az izlés fejlesztésére rendkívül hatásos lesznek; miért is az értekezlet tagjai ideiglenes bizottsággá alakulnak és kiküldenek egy szűkebbkörű végrehajtóbizottságot, melynek feladata lesz a propagandát szervezni és az iparoság kívánalmait alkalmas módon a magyar kormány tudomására juttatni.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fekete, fehér és színes selyemszöveteket

60 krtól 15 frt 65 krig méterenként — sima és mustrázott (körülbelül 240-féle minőségben és 2000 különböző színben és színezetben) — szállít egész végekben és darabokban portó- és vámentesen **G. Henneberg** (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

BOR!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a tisztelt közönséggel, hogy igen jó minőségű asztali bor házakhoz kihordva literenként 28 krajczárért kapható a városház alatti pinczében mindennap d. e. 11 órától délután 1 óráig.

K.-Vásárhely, 1891. márczius hó.

Kölönte Mózes.

Hirdetmény.

A felsernátoni, altorjai, szentkatolnai és kézdivásárhelyi határon több szántóföld haszonbérbe kiadó. Bővebben a kiadóhivatalban.

Sz. 704. t. k. k. v. i.
1891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy itt. Bándi István végrehajthatónak Tamási Ákos végrehajtást szenvedő elleni 200 és 135 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Ozsdola községében fekvő, az ozsdolai 1806. sz. t. j. k. v. b. n. A + alatt foglalt egy telekkönyvi testet képező 1403, 1404. hr. sz. ingatlanok Tamási Ákos végrehajtást szenvedő tulajdonát képező $\frac{1}{4}$ rész illetőségére ezen illetőségnek megfelelő 522 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1891. évi máj. 20-án d. e. 9 órakor Ozsdola községében meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. évi február hó 22. napján.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„Egyetértés”.

a mely az új évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a leg részletesebb és a mellett tárgyalogó hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaságközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változtatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy héti ingyen és bérmentve küld.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár igazgatósága értesíti a nagy közönséget, hogy regále-kötvényeket és utalványokat vásárol, vagy a kötvények és utalványok eladását előnyös összeköttetéseinél fogva jutányos árban közvetíti.

Az igazgatóság.

!!! Regále-igazolványok !!!

T. cz.

Tudomásom lévén arról, hogy az állam részéről kiadott regále igazolványok (járadék-szelvények) a legtöbb esetben utazó agentsek által vétetnek a felektől rossz árfolyammal, bátor vagyok az eladás megkönnyítése céljából szolgálataimat ezennel felajánlani. Bank- és váltóüzletemben az ebbeli forgalomnak nagy része összpontosul és mindenkor abban a helyzetben vagyok, ilyféle igazolványokat a legjobb árban, külön megtérítve a január 1-től folyó 4 $\frac{1}{2}$ % kamatot, értékesíteni.

Kiváló tisztelettel:

Adler Jacob L.

bank- és váltó-üzlete, Brassó.

(7—7)